

Становище

**относно: кандидатура за конкурс за академична длъжност „Доцент“
в професионално направление 3.3 „Политически науки“ в НБУ**

от: доц. д-р Светла Страшимирова, НБУ

кандидат: гл. ас. д-р Петър Николов, НБУ

Познавам Петър Николов като студент по политология в СУ, който се открояваше с широката си обща култура и целенасоченост на мисълта си. Изследователската му изкушеност, насочена към консерватизма бе ясно заявена в магистърската му теза „Генезис на българския консерватизъм“. Днес тя има своя зрял и красив резултат - монографията „Политическият консерватизъм. От Бърк и Местр до Орбан И Тръмп“, Сиела, 2018 /в съзидателно съавторство/. Този труд, с пълно основание е представен като хабилитационен.

Петър Николов е д-р от 2010 с дисертация на тема „Традиции и консерватизъм в българското възрожденско общество“, защитена в НБУ. От същата година той е главен асистент в департамента по политически науки. Преподава и е продуктивен автор с интердисциплинарна насоченост. Работи в полето на няколко научни области – политология, история, религия, култура. За последната кандидатът дори не споменава в справката за себе си, но за мен тъкмо културологичният прочит на историята, оставащ скрит зад политологичния, както самата културна чувствителност на автора са определящи за качеството на неговите изследвания. Тази чувствителност е както природна, така и добре развита благодарение на класическото средно образование на Петър Николов, получено в НГДЕК.

Авторът има четири издадени монографии и множество статии в престижни списания/„Разум“, „Християнство и култура“, „Conservative Quarterly,“ и др./ Избрал е да представи 15 статии, от многобройните си публикации, част от които са „Основни принципи на българското консервативно светоусещане“, „Българското православие – между консервативното начало и либералните експерименти“, „Традиционни елити и модерност в Югоизточна Европа“, „Европа – между икономическата криза и кризата на идентичността“. Самите им заглавия говорят за широкия интердисциплинарен поглед на Николов, както и за добрата историческа основа на неговото политологическо мислене.

През последните седем години Петър Николов е издал следните книги: „Раждането на българския консерватизъм“, Парадигма, 2011, „Династията на Срацимировци – властови доктрини и политически модели в Югоизточна Европа“ НБУ, 2012, „Истинската история на Видинското княжество“, Сиела, 2014, и още една със сродна историко-политологическа насоченост е под печат. Приносните моменти в тези монографии са много добре формулирани от самия автор в самооценката на приносите му. Неслучайно трудовете му са многократно цитирани в научната литература. Конкретните сведения се намират в предоставените за конкурса справки.

Четвъртата монография е самият хабилитационен труд – изцяло новаторско произведение, създадено в съавторство с Ирена Тодорова, придружено, разбира се с разделителен протокол...

Кандидатът за доцент в НБУ има и сериозен собствен опит на обществен деец и политик: експертен, административен, журналистически /главен редактор на списание, авторско предаване в телевизията /, както и управленски - от 2017 е заместник министър на образованието./

Изредените факти, отнасящи се до количеството и качеството на научните публикации, както и до опита в преподавателската дейност, в учебното заведение, което обявява конкурса са налице в кандидатурата на Петър Николов и изцяло удовлетворяват изискванията за заемане на академичната длъжност доцент.

Хабилитационният труд на Николов е плод на дълъг път на изследвания и дебати – теоретични, културно-исторически, социалнопсихологически. Ето как самият той щрихира колизиите, през които е преминал, търсейки собствения си ключ към същността на консерватизма: „Разнолик и всеобхватен, разхвърлян в десетки противоборстващи си национални традиции, политическият консерватизъм просто нямаше единен разказ, който да обхваща всичките му вариации и превъплощения“/с.16/. Но в разглежданата монография авторите постигат заедно тъкмо такъв разказ. Както с основание самият Николов казва тя е „машабно изследване за политическия консерватизъм от появата му като реакция на политическия рационализъм от края на 18 в. до днес“/ справка приноси/.

Този разказ е единен именно в това, че не е построен чрез позната матрица, от типа на идеологическите, а е изследване на вариациите на проявление на самия консервативен дух – в конкретна среда, чрез конкретно избрани политически политически практики, в конкретно време, в различни стилистики. Той естествено е построен хронологически, почива върху особеностите на националните контексти и е построен чрез взирание в конкретни биографии. Чрез тези живите образи на реални ключови консервативни лидери се търси политическата логика, довела до избор на определено поведение, което, понякога парадоксално се оказва консервативно...

Авторът типологизира различните проявления на консерватизма, назовани в самите заглавия на главите на книгата: реакционен, либерален, национален, авторитарен, популистки...

И това, както се убеждаваме от целия текст, безспорно е принос към цялостното и теоретично, и конкретно историческо разбиране за консерватизма, който според авторите не е идеология, а ценностен поглед към обществото. „За разлика от либералите и социалистите, консерваторите не създават своя завършена доктрина за това накъде следва да се развива обществото, а само формулират отделни принципи и ценности“./с.13/ Защото, „самото желание да се изработи консервативна идеология“би било „неконсервативен импулс“./с.14/

В предговора на книгата Петър Николов посочва как в хода на съвместната работа с И. Тодорова се е проявила „цялостна концепция, която, смея да претендирам не присъства в нито едно от познатите ми изследвания върху историята и еволюцията на консерватизма“/с.19/. В основата на идеята стои разбирането, че съществува не един а два вида консерватизъм.: елитистки и популистки./с.19-20/ Благодарение на това диференциране става възможен огромният историко-политологически разказ за типовете политически консерватизъм, възможни стават и размислите върху бъдещето му...

Не мога да имам критичен поглед към тази монография, която прочетох с удоволствие и благодарност, защото получих логичен отговор за себе си на въпроса, скрит в нейното заглавие.

Петър Николов е изцяло готов да получи академичното звание доцент. Той е интересен учен - автор с широк диапазон на автентични хуманитарни интереси, с критична мисъл и дълбочина на изследователските си търсения, с чувствителност към динамиката на процесите и техните вариации, както и с изящен стил на писане.

Той умее да формулира значими проблеми, както и да нюансира спецификите им. И най-вече умее да задава и да си задава въпроси. А това е може би едно от най-важните условия за изследователска и преподавателска академична дейност доцент в НБУ.

С., 18.11.2018

Св. Страшимирова